

**КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту,
протокол №1 від "27" серпня 2020 р.
Зав. кафедри _____ **проф. Ситник Н.С.**
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЇХ ПРОВЕДЕННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОЕКТНЕ ФІНАНСУВАННЯ»**

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація: Фінанси, митна та податкова справа
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: магістр
(бакалавр, магістр)

форма навчання: денна
(денна, заочна)

Укладач:

Ясіновська Ірина Фантинівна, к.е.н., доц.
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

ЛЬВІВ 2020

Зміст планів семінарських та практичних занять

Плани семінарських та практичних занять і методичні рекомендації щодо їх проведення з навчальної дисципліни включають такі розділи:

- РОЗДІЛ 1.** МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
- РОЗДІЛ 2.** КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
- РОЗДІЛ 3.** ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
- РОЗДІЛ 4.** КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

РОЗДІЛ 1

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття є ефективною формою організації навчальних занять, з якими органічно поєднуються лекції. Семінар – це особлива форма навчальних занять, яка полягає у самостійному вивченні студентами за завданнями викладача окремих питань і тем лекційного курсу з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді рефератів, доповідей, повідомлень тощо.

Основними дидактичними цілями їх проведення є:

- забезпечити педагогічні умови для поглиблення і закріплення знань студентів з основ даної навчальної дисципліни, набутих під час лекцій та у процесі вивчення навчальної інформації, що виноситься на самостійного опрацювання;

- спонукати студентів до колективного творчого обговорення найбільш складних питань навчальної дисципліни, активізація їх до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування у них навичок самоосвіти;

- оволодіння методами аналізу фактів, явищ і проблем, що розглядаються та формування умінь і навичок до здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності.

Семінарські заняття виконують такі основні функції:

- навчальну (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань, засвоєних під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до семінару);

- розвивальну (розвиток логічного мислення студентів, набуття ними умінь працювати з різними літературними джерелами, формування умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо);

- виховну (патріотичне виховання, виховання економічної культури і мислення, прищеплення інтересу до вивчення конкретної дисципліни та до фаху);

- діагностично-корекційну (контроль за якістю засвоєння студентами навчального матеріалу, виявлення прогалин у його засвоєнні та їх подолання).

Особливе місце в ході вивчення дисципліни «Проектне фінансування» належить практичним заняттям, на яких відбувається закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях, семінарських заняттях та в процесі самостійної роботи над дисципліною.

Практичне заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань. Запропоновані в підготовленій розробці практичні завдання з дисципліни та методичні рекомендації до їх вирішення сприятимуть належному опануванню базових питань навчальної дисципліни, набуттю навичок практичного використання отриманих знань, формуванню системи компетентностей.

Практичні заняття із дисципліни «Проектне фінансування» направлені на вивчення практичних моментів, прикладених положень і типових виробничих ситуацій, які зустрічаються безпосередньо у сфері проектного фінансування. Кожне практичне заняття із вказаної дисципліни складається з двох видів завдань: теоретичне опитування; практичне завдання.

Предметом навчальної дисципліни «Проектне фінансування» є методологічні положення та інструментарій системи фінансово-економічних, організаційних і правових відносин у процесі мобілізації ресурсів для фінансового забезпечення проектів.

Мета дисципліни – вироблення і систематизація об'єктивних знань, умінь, поглиблення фахових компетенцій з методології та інструментарію організації проектного фінансування на підставі законодавства України та з урахуванням вітчизняних та іноземних наукових досліджень для ефективного застосування їх у своїй професійній діяльності.

Основними завданнями дисципліни є формуванні у студентів теоретичної та методологічної бази, необхідної для подальшого опанування практики

проектного фінансування; засвоєнні підходів до прогнозування процесу фінансування проектів; оволодінні навичками практичного використання набутих знань.

Вимоги до знань і умінь

а) знати:

- основні чинники, які необхідно враховувати під час розроблення інвестиційних проектів;
- структуру життєвого циклу проекту та основні етапи структурування проекту;
- основні критерії оцінювання можливості прийняття проекту;
- сутність та види проектного аналізу;
- основні етапи і загальну схему розроблення проектно-кошторисної документації;
- засоби та джерела фінансування проекту;
- засоби управління інвестиційним процесом;
- методи й інструменти управління ризиками проекту;
- основні принципи та інструменти зниження ризиків інвестування;
- види, методи та форми страхування під час реалізації проектів;
- сучасні економіко-математичні методи та моделі обґрунтування інвестиційних проектів та оцінювання ризиків;
- природу виникнення невизначеності та ризиків, їх різновиди і вплив на якість інвестиційних проектів;
- напрями регулювання та методи зниження інвестиційних ризиків.

б) уміти:

- уміти обґрунтовано аналізувати основні проектні ризики;
- знаходити способи мінімізації проектних ризиків;
- уміти обґрунтовано проводити фінансову експертизу проектів;
- здійснювати обґрунтований вибір бізнес-плану інвестиційного проекту;
- уміти застосовувати методику оцінювання ефективності фінансового плану інвестиційного проекту;
- уміти застосовувати методи оцінювання ефективності інвестиційного

проекту та визначати їх фінансову привабливість;

- уміти обґрунтовано вирішувати практичні завдання та ситуації в аспекті курсу проектного фінансування;

- уміти розробити рекомендації стосовно покращання процесу проектного фінансування.

Важливе значення для підвищення теоретичного і практичного рівня підготовки студентів має проведення практичних та семінарських занять, метою яких є здобуття студентами систематизованих знань і навичок здійснення проектного фінансування..

РОЗДІЛ 2
КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ
СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тижні	Лекційний курс		Практичні (семінарські) заняття	
	Номер, назва і зміст теми	К-ть год	Номер, назва і зміст теми	К-ть год
1	<i>Тема 1. Теоретичні засади проектного фінансування</i>	2	<i>Тема 1. Теоретичні засади проектного фінансування</i>	2
2	<i>Тема 1. Теоретичні засади проектного фінансування</i>	2		
3	<i>Тема 2. Організація проектного фінансування</i>	2	<i>Тема 2. Організація проектного фінансування</i>	2
4	<i>Тема 3. Проектний менеджмент у системі проектного фінансування</i>	2		
5	<i>Тема 3. Проектний менеджмент у системі проектного фінансування</i>	2	<i>Тема 3. Проектний менеджмент у системі проектного фінансування</i>	2
6	<i>Тема 4. Передінвестиційні дослідження проектів</i>	2		
7	<i>Тема 5. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів в системі проектного фінансування</i>	2	<i>Тема 4. Передінвестиційні дослідження проектів</i>	2
8	<i>Тема 6. Проектно-кошторисна документація та експертиза проекту</i>	2		
9	<i>Тема 6. Проектно-кошторисна документація та експертиза проекту</i>	2	<i>Тема 5. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів в системі проектного фінансування</i> <i>Тема 6. Проектно-кошторисна документація та експертиза проекту</i>	2
10	<i>Тема 7. Джерела фінансування проектів</i>	2		
11	<i>Тема 8. Особливості організації різних форм і видів проектного фінансування</i>	2	<i>Тема 7. Джерела фінансування проектів</i> <i>Тема 8. Особливості організації різних форм і видів проектного фінансування</i>	2
12	<i>Тема 8. Особливості організації різних форм і видів проектного фінансування</i>	2		
13	<i>Тема 9. Банки в проектному фінансуванні</i>	2	<i>Тема 9. Банки в проектному фінансуванні</i>	2
14	<i>Тема 10. Проектне фінансування за участю міжнародних фінансових інституцій</i>	2		

15	<i>Тема 11. Особливості проектного фінансування за рахунок коштів ЄС</i>	2	<i>Тема 10. Проектне фінансування за участю міжнародних фінансових Тема 11. Особливості проектного фінансування за рахунок коштів ЄС</i>	2
16	<i>Тема 12. Моніторинг реалізації проекту</i>	2		
<i>Всього</i>		32		16

РОЗДІЛ 3 ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

План семінарського заняття № 1

Тема № 1. Теоретичні засади проектного фінансування

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки. Після вивчення [Фінанси, Гроші і кредит, Менеджмент, Міжнародні фінанси, Інвестування].

Мета семінарського заняття: закріпити теоретичні знання щодо мотивації та сутності проектного фінансування.

Завдання заняття:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Чим зумовлена поява проектного фінансування?
2. За якими критеріями доцільно проводити вибір схеми інвестиційних проектів?
3. Складові схеми фінансування.
4. Загальні правила розробки схем фінансування інвестиційних проектів.
5. Основні підходи до визначення сутності проектного фінансування.
6. З чого складається комерційна винагорода банку-організатора?.
7. Метод сек'юритизації.
8. Особливості проектного фінансування порівняно з традиційним банківським кредитуванням.
9. Переваги проектного фінансування порівняно з іншими формами фінансування.
10. Принципи проектного фінансування.
11. Форми проектного фінансування.

План семінару:

1. Формування та вибір схеми фінансування проекту з урахуванням факторів ризику.
2. Сутність проектного фінансування.
3. Форми проектного фінансування.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: підготовка доповідей, рефератів, презентацій в межах теми заняття.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; тестування.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти:
Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 IV
Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 № 1560-XII.
Основна та допоміжна література:

1. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.
2. Лактіонова О.А. Проектне фінансування : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Вінниця, 2018. 216 с
3. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434 с.
4. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с.
5. Ноздріна Л.В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
6. Петренко Н.О., Кустріч Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2015. 244 с.
7. Проектний аналіз: навч. посібник / Н.Й. Басюркіна, С.А. Горбаченко, В.А. Карпов, Р.І. Шевченко-Перепьолкіна (за редакцією проф. Карпова В.А.). К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>–

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний пристрій.

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття зазначені у методичних рекомендаціях щодо виконання самостійної роботи.

План семінарського заняття № 2

Тема № 2. Організація проектного фінансування

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки. Після вивчення [Фінанси, Гроші і кредит, Менеджмент, Міжнародні фінанси, Інвестування].

Мета семінарського заняття: закріпити теоретичні знання щодо організації проектного фінансування.

Завдання заняття:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Етапи проектного фінансування.
2. Основні критерії, якими потрібно керуватися у розробленні схем фінансування інвестиційного проекту.
3. Учасники інвестиційного проекту.
4. Основні характеристики проекту.
5. Класифікація інвестиційних проектів.
6. Життєвий цикл проекту.
7. Основні стадії (фази) проекту.

План семінару:

1. Зміст і складові системи проектного фінансування
2. Типи і види проектів.
3. Життєвий цикл проекту.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: підготовка доповідей, рефератів, презентацій в межах теми заняття.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; тестування.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти:

Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 IV

Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 № 1560-XII.

Основна та допоміжна література:

1. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.
2. Лактіонова О.А. Проектне фінансування : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Вінниця, 2018. 216 с
3. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434 с.
4. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с.
5. Ноздріна Л.В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
6. Петренко Н.О., Кустріч Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2015. 244 с.
7. Проектний аналіз: навч. посібник / Н.Й. Басюркіна, С.А. Горбаченко, В.А. Карпов, Р.І. Шевченко-Перепьолкіна (за редакцією проф. Карпова В.А.). К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний пристрій.

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття зазначені у методичних рекомендаціях щодо виконання самостійної роботи..

План семінарського заняття № 3

Тема № 3. Проектний менеджмент у системі проектного фінансування

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки. Після вивчення [Фінанси, Гроші і кредит, Менеджмент, Міжнародні фінанси, Інвестування].

Мета семінарського заняття: закріпити теоретичні знання щодо проектного менеджменту в системі проектного фінансування.

Завдання заняття:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

- Схарактеризуйте зміст управління проектами.
- Назвіть завдання та напрями, за якими здійснюється управління інвестиційними проектами.
- Схарактеризуйте основні схеми управління проектом.
- Схарактеризуйте специфіку міжнародних стандартів управління проектами.
- Визначте зміст управління вартістю проекту.
- Що таке календарний план проекту, якими є основні методи його складання?
- Визначте сутність фінансового плану проекту.
- Схарактеризуйте методику складання фінансової моделі проекту.
- Схарактеризуйте зміст міжнародних стандартів управління ризиками.

План семінару:

1. Зміст управління проектами.
2. Управління вартістю проекту.
3. Управління якістю проекту.
4. Управління проектними ризиками.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: підготовка доповідей, рефератів, презентацій в межах теми заняття.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; тестування.

Рекомендована література до теми семінару:

- Законодавчі та нормативні акти:
- Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 IV
- Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 № 1560-XII.
- Основна та допоміжна література:

1. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.
2. Лактіонова О.А. Проектне фінансування : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Вінниця, 2018. 216 с
3. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434 с.
4. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с.
5. Ноздріна Л.В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
6. Петренко Н.О., Кустрич Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2015. 244 с.
7. Проектний аналіз: навч. посібник / Н.Й. Басюркіна, С.А. Горбаченко, В.А. Карпов, Р.І. Шевченко-Перепьолкіна (за редакцією проф. Карпова В.А.). К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний пристрій.

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття зазначені у методичних рекомендаціях щодо виконання самостійної роботи.

План практичного заняття № 1

Тема № 4. Передінвестиційні дослідження проектів

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки. Після вивчення [Фінанси, Гроші і кредит, Менеджмент, Міжнародні фінанси, Інвестування].

Мета практичного заняття: виробити практичні навички здійснення передінвестиційних досліджень проекту.

Завдання заняття: закріпити знання теоретичних основ та виробити практичні навички здійснення передінвестиційних досліджень проекту.

Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:

1. Основні причини появи проектів.
2. Причини, через які ідея проекту може бути відхилена.
3. Зміст Декларації про наміри.
4. Попередній аналіз здійснюваності проекту.

План практичного заняття: оголошення теми і мети проведення заняття, тестовий контроль та розв'язування задач, підведення загальних результатів практичного заняття.

Завдання

1. Здійснити аналіз інвестиційного клімату в країні на основі динаміки макроекономічних показників, що його характеризують, і міжнародних рейтингів.
2. Сформулювати ключові фактори сприятливого інвестиційного клімату країни.
3. Дослідити та проаналізувати інвестиційні стимули, що сприятимуть активізації інвестиційного процесу в країні

Додаткові завдання для підготовки до практичного заняття: підготовка доповідей, презентацій в межах теми заняття.

Форми контролю знань – презентація виконаних завдань, розв'язання задач та вправ, обговорення виконаних завдань, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти:

Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 IV

Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991 № 1560-XII.

Основна та допоміжна література:

1. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.
2. Лактіонова О.А. Проектне фінансування : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Вінниця, 2018. 216 с
3. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434 с.
4. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с.
5. Ноздріна Л.В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
6. Петренко Н.О., Кустріч Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2015. 244 с.

7. Проектний аналіз: навч. посібник / Н.Й. Басюркіна, С.А. Горбаченко, В.А. Карпов, Р.І. Шевченко-Перепьолкіна (за редакцією проф. Карпова В.А.). К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>–

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний пристрій.

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття зазначені у методичних рекомендаціях щодо виконання самостійної роботи..

План практичного заняття № 2

Тема № 5. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів в системі проектного фінансування

Тема № 6. Проектно-кошторисна документація та експертиза проекту

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки. Після вивчення [Фінанси, Гроші і кредит, Менеджмент, Міжнародні фінанси, Інвестування].

Мета практичного заняття: закріпити теоретичний матеріал та виробити практичні навички обґрунтування доцільності інвестиційного проекту; закріпити теоретичні знання щодо особливостей підготовки проектно-кошторисної документації та проведення експертизи проекту.

Завдання заняття: закріпити знання теоретичних основ обґрунтування доцільності інвестиційного проекту, виробити практичні навички оцінювання ефективності інвестиційного проекту; формування аналітичних висновків за результатами аналізу.

Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:

1. Обґрунтування інвестицій.
2. Обґрунтування і документи для прийняття попереднього інвестиційного рішення.
3. Попередній план проекту.
4. Організація виконання передінвестиційних досліджень.
5. Етапи оцінки життєвого циклу проекту.
6. Склад і порядок розробки проектно-кошторисної документації
7. Кошторис як частина проектно-кошторисної документації
8. Методи оцінки проектних затрат
9. Бюджет проекту
10. План фінансування

План практичного заняття: оголошення теми і мети проведення заняття, тестовий контроль та розв'язування задач, підведення загальних результатів практичного заняття.

1. Розв'язування задач

Задача 1.

Визначте чисту теперішню вартість інвестиційного проекту, якщо доходи надходять в сумі 25 тис. грн, 35 тис. грн і 50 тис. грн відповідно через 2, 3 і 4 роки. Початкові інвестиції – 44 тис. грн, дисконтна ставка дорівнює 11%.

Задача 2.

Оцінити три альтернативні варіанти інвестиційних проектів з погляду чистої теперішньої вартості, використовуючи для цього таку інформацію:

Назва проекту	Грошові надходження за період, тис. грн				
	0-й	1-й	2-й	3-й	4-й
1	-55	17,0	15,0	18,0	16,0
2	-70	-	-	75,0	77,0
3	-125	-	40	50,0	55,0

Ставка дисконту складає 12%. Зробити висновок про доцільність обрання проекту.

Задача 3.

За інвестиційним проектом вартістю 20 млн грн передбачається грошові надходження:

- у першому році – 5 млн грн.;
- у другому – 7 млн грн;
- у третьому – 10 млн грн.

Визначте індекс рентабельності проекту, знаючи, що ставка дисконту дорівнює 11,0 %.

Задача 4.

Якому поточному еквіваленту дорівнює сума 350 тис. грн, яку інвестор сподівається отримати у п'ятому році реалізації свого проекту. Дисконтну ставку для приведення інвестор бере на рівні 2 % для першого року, 3 % – для другого, 4 % – для третього і 5 % – для наступних двох років.

Задача 5.

Сума інвестованого капіталу становить 100 тис грн. Передбачаються грошові надходження від інвестиційного проекту:

- у першому році – 30 тис.грн;
- у другому році – 40 тис.грн;
- у третьому – 45 тис.грн;
- у четвертому році – 40 тис грн.

Визначити період окупності інвестицій.

Додаткові завдання для підготовки до практичного заняття: підготовка доповідей, презентацій в межах теми заняття.

Форми контролю знань – презентація виконаних завдань, розв'язання задач та вправ, обговорення виконаних завдань, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти:

Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 IV

Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 № 1560-XII.

Основна та допоміжна література:

1. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.

2. Лактіонова О.А. Проектне фінансування : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Вінниця, 2018. 216 с
3. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434 с.
4. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с.
5. Ноздріна Л.В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
6. Петренко Н.О., Кустріч Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2015. 244 с.
7. Проектний аналіз: навч. посібник / Н.Й. Басюркіна, С.А. Горбаченко, В.А. Карпов, Р.І. Шевченко-Перепьолкіна (за редакцією проф. Карпова В.А.). К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>–

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаніка:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний пристрій.

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття зазначені у методичних рекомендаціях щодо виконання самостійної роботи..

План семінарського заняття № 4

Тема №7. Джерела фінансування проектів

Тема №8. Особливості організації різних форм і видів проектного фінансування

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки. Після вивчення [Фінанси, Гроші і кредит, Менеджмент, Міжнародні фінанси, Інвестування].

Мета семінарського заняття: закріпити теоретичні знання щодо фінансового забезпечення інвестиційних проектів та особливостей організації різних форм і видів проектного фінансування.

Завдання заняття:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

Процес формування інвестиційних ресурсів.

Основна мета формування інвестиційних ресурсів.

Принципи формування інвестиційних ресурсів.

Як класифікують джерела інвестування?

Переваги внутрішніх (власних) джерел інвестування.

Що Ви розумієте під «акціонуванням»?

Особливості боргового фінансування.

Фінансування інвестиційних проектів шляхом надання дотацій.

Державний інвестиційний кредит.

Міжнародний інвестиційний кредит.

Дайте визначення поняття «венчурне фінансування», розкрийте підходи до розуміння його змісту.

Що таке венчурний капітал? Назвіть джерела його формування.

Схарактеризуйте основні типи венчурного фінансування.

Назвіть схеми венчурного фінансування.

Поясніть зміст традиційної схеми венчурних інвестицій у проект.

Опишіть альтернативну схему венчурного фінансування (для країн із нерозвиненим фондовим ринком).

У чому полягає зміст венчурного фінансування? Назвіть етапи процесу венчурного фінансування.

Дайте визначення поняття «фінансування на консорційних засадах».

Що таке міжнародний консорціум?

Схарактеризуйте основні особливості консорціумів.

План семінару:

Характеристика інвестиційних ресурсів

Методи фінансування реалізації інвестиційних проектів

Венчурне фінансування.

Консорціумне фінансування.

Торговельне фінансування.

Державно-приватне партнерство як форма організації проектного фінансування.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: підготовка доповідей, рефератів, презентацій в межах теми заняття.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; тестування.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти:

Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 IV

Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 № 1560-XII.

Основна та допоміжна література:

1. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.

2. Лактіонова О.А. Проектне фінансування : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Вінниця, 2018. 216 с

3. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434 с.

4. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с.

5. Ноздріна Л.В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.

6. Петренко Н.О., Кустрич Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2015. 244 с.

7. Проектний аналіз: навч. посібник / Н.Й. Басюркіна, С.А. Горбаченко, В.А. Карпов, Р.І. Шевченко-Перепьолкіна (за редакцією проф. Карпова В.А.). К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний пристрій.

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття зазначені у методичних рекомендаціях щодо виконання самостійної роботи..

План семінарського заняття № 5

Тема № 9. Банки в проектному фінансуванні

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки. Після вивчення [Фінанси, Гроші і кредит, Менеджмент, Міжнародні фінанси, Інвестування].

Мета семінарського заняття: закріпити теоретичні знання щодо участі банків та міжнародних фінансових інституцій в проектному фінансуванні.

Завдання заняття:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

Схарактеризуйте форми участі банків у фінансуванні проектів.

Дайте визначення поняття «банківське проектне фінансування».

Які функції виконують банки у проектному фінансуванні?

Що стримує розвиток банківського проектного фінансування в Україні?

Назвіть особливості банківського проектного фінансування.

Які особливості банківського проектного фінансування за регіонами поширення у світі?

Які принципи характеризують банківське проектне фінансування?

Які спеціальні функціональні підрозділи повинен мати банк у своїй організаційній структурі управління?

У чому полягає процес банківського проектного фінансування?

Назвіть основні етапи організації банківського проектного фінансування.

Що виступає результатом організації процесу банківського проектного фінансування на кожному етапі?
Якими є головні переваги банківського проектного фінансування для ініціатора проекту?

План семінару:

1. Роль і форми участі банку у проектному фінансуванні.
2. Організація проектного фінансування в банку.
3. Форми участі банків у проектному фінансуванні.
4. Особливості банківського проектного фінансування.
5. Принципи банківського проектного фінансування.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: підготовка доповідей, рефератів, презентацій в межах теми заняття.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; тестування.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти:

Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 IV

Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 № 1560-XII.

Основна та допоміжна література:

1. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.
2. Лактіонова О.А. Проектне фінансування : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Вінниця, 2018. 216 с
3. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434 с.
4. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с.
5. Ноздріна Л.В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
6. Петренко Н.О., Кустріч Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2015. 244 с.
7. Проектний аналіз: навч. посібник / Н.Й. Басюркіна, С.А. Горбаченко, В.А. Карпов, Р.І. Шевченко-Перепьолкіна (за редакцією проф. Карпова В.А.). К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерств а освіти і науки України: <http://mon.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний пристрій.

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття зазначені у методичних рекомендаціях щодо виконання самостійної роботи.

План семінарського заняття № 6

Тема № 10. Проектне фінансування за участю міжнародних фінансових інституцій

Тема № 11. Особливості проектного фінансування за рахунок коштів ЄС

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки. Після вивчення [Фінанси, Гроші і кредит, Менеджмент, Міжнародні фінанси, Інвестування].

Мета семінарського заняття: закріпити теоретичні знання щодо особливостей проектного фінансування за рахунок коштів ЄС та моніторингу реалізації проекту.

Завдання заняття:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

Які організації входять до складу Світового банку та групи Світового банку?

Якими є основні цілі Світового банку?

Схарактеризуйте стадії фінансування проектів групою Світового банку.

Назвіть пріоритетні напрями фінансування проектів МБРР.

Схарактеризуйте кредитні продукти МБРР.

Схарактеризуйте бізнес-модель МБРР.

Обґрунтуйте призначення МАР.

Назвіть пріоритетні напрями фінансування проектів МАР.

Назвіть основні напрями, за якими ЄІБ надає підтримку в реалізації високоякісних і стійких інвестиційних проектів, які сприятимуть досягненню цілей політики ЄС.

Назвіть призначення проектних кредитів як напрямку діяльності ЄІБ.

Яке спрямування мають прямі та портфельні інвестиції ЄІБ?

Які інструменти змішаного фінансування інвестиційних проектів застосовує ЄІБ?

У чому полягає мета використання проектних облігацій як інструменту проектного фінансування, що використовується в рамках Ініціативи європейських проектних облігацій–2020?

Назвіть фінансові інструменти європейських структурних та інвестиційних фондів (ЄСІФ).

Яким є головний механізм, за допомогою якого ЄСІФ фінансують економічно ефективні проекти, спрямовані на досягненні цілей політики ЄС?

Які існують переваги фінансових інструментів, що використовуються в рамках ЄСІФ?

Які проекти ЄІБ планує профінансувати в Україні?

Якою є роль програми EU SURE для підтримки розвитку бізнесу в Україні?

На яких засадах здійснює кредитування партнерських кредитних установ Європейський фонд для Південно-Східної Європи?

План семінару:

1. Фінансування проектів групою Світового банку.
2. Організація фінансування проектів МБРР.
3. Організація проектного фінансування міжнародними регіональними банками розвитку.
4. Фінансування проектів за участю експортно-кредитних агентств (ЕКА).
5. Європейський інвестиційний банк у фінансуванні проектів розвитку.
6. Проектне фінансування за участі європейських структурних та інвестиційних фондів.

7. Міжнародні програми фінансової допомоги Європейського Союзу в Україні.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: підготовка доповідей, рефератів, презентацій в межах теми заняття.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; тестування.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти:

Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 IV

Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 № 1560-XII.

Основна та допоміжна література:

1. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.

2. Лактіонова О.А. Проектне фінансування : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Вінниця, 2018. 216 с

3. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434 с.

4. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с.

5. Ноздріна Л.В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.

6. Петренко Н.О., Кустрич Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2015. 244 с.

7. Проектний аналіз: навч. посібник / Н.Й. Басюркіна, С.А. Горбаченко, В.А. Карпов, Р.І. Шевченко-Перепьолкіна (за редакцією проф. Карпова В.А.). К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерств а освіти і науки України: <http://mon.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний пристрій.

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття зазначені у методичних рекомендаціях щодо виконання самостійної роботи.

РОЗДІЛ 4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати семінарських та практичних занять оцінюються викладачем згідно з чинною шкалою оцінювання.

Критерії оцінювання семінарських та практичних занять наведені в підрозділі 9.2 Робочої програми навчальної дисципліни.

